

CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE DJETINJSTVA

2016



Peti Festival diplomskih radova studenata Učiteljskog fakulteta u Rijeci

Rijeka, listopad 2016.

SADRŽAJ:

UVODNA RIJEČ.....	1
PROGRAM ČETVRTOG FESTIVALA DIPLOMSKIH RADOVA STUDENATA UČITELJSKOG FAKULTETA U RIJECI	3
„IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI U SUVREMENOJ ŠKOLI“	5
SAŽECI DIPLOMSKIH RADOVA STUDENATA UČITELJSKOG FAKULTETA U RIJECI	8
INTEGRIRANI PREDIPLOMSKI I DIPLOMSKI UČITELJSKI STUDIJ	9
<i>ANAMARIJA BLAŽEVIĆ</i>	
<i>ZNAČAJ PROSTORNOG OKRUŽENJA ŠKOLE U PROCESU POUČAVANJA I UČENJA</i>	<i>10</i>
<i>ANDREJA MATOŠEVIĆ</i>	
<i>UVJERENJA UČITELJA O DISLEKSII</i>	<i>11</i>
<i>JOSIPA DEVČIĆ</i>	
<i>PRAĆENJE, OCJENJIVANJE I VREDNOVANJE UČENIKA U HRVATSKOM I FINSKOM ODGOJNO-OBRAZOVNOM SUSTAVU .</i>	<i>12</i>
<i>ANA-MARIJA OŽANIĆ</i>	
<i>ANALIZA JEDNOG ODRŽANOG PREDAVANJA U 4. RAZREDU OŠ VEŽICA</i>	<i>13</i>
<i>PATRICIJA AVGUSTINI</i>	
<i>TJELESNA AKTIVNOST U FUNKCIJI REGULIRANJA OPTIMALNE TJELESNE TEŽINE DJECE RANE ŠKOLSKE DOBI</i>	<i>14</i>
<i>JELENA OBLIJAN</i>	
<i>ANOMIČNOST HRVATSKOG DRUŠTVA I POVJERENJE U INSTITUCIJE</i>	<i>15</i>
<i>MARIJA DOMITROVIĆ</i>	
<i>JEZIČNO IZRAŽAVANJE I SPORAZUMIJEVANJE NA MATERINSKOM JEZIKU UČENIKA RAZREDNE NASTAVE</i>	<i>16</i>
<i>MARTINA ROŠOVIĆ</i>	
<i>ČAKAVSKI ZAVIČAJNI IDIOM U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA U PRIMARNOM OBRAZOVANJU</i>	<i>17</i>
DIPLOMSKI STUDIJ RANOGA I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA.....	18
<i>MIRNA JAKOVLJEVIĆ</i>	
<i>UBOJITE I SKRBNE NAVIKE U KOMUNIKACIJI ODGAJATELJA S RODITELJIMA</i>	<i>19</i>
<i>PETRA DRAGIČEVIĆ JELENČIĆ</i>	
<i>STAVOVI RODITELJA O ULOZI PRIRODNIH ZNANOSTI U OBRAZOVANJU NJIHOVE DJECE</i>	<i>20</i>
<i>PETRA PROVIĆ</i>	
<i>KAKO ODGAJATELJI PROCJENJUJU DOPRINOS STRUČNOG USAVRŠAVANJA U STJECANJU POJEDINIH KOMPETENCIJA? .</i>	<i>21</i>
<i>LJILJANA MAMIĆ</i>	
<i>RAZVOJNI UČINCI PROFESIONALIZACIJE RANO I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA U SVJETLU DECENTRALIZACIJE OBRAZOVNE POLITIKE</i>	<i>22</i>
<i>VALENTINA JERKOVIĆ</i>	
<i>VOĐENJE I PROMICANJE SURADNIČKE KULTURE U USTANOVAMA RANOGA I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA</i>	<i>23</i>
<i>JASNA CRNČIĆ</i>	
<i>POZITIVNA PSIHOLOGIJA NA POSLU – KAKO ODGOJITELJI PERCIPIRAJU SVOJE ZADOVOLJSTVO RADOM U DJEČJEM VRTIĆU?</i>	<i>24</i>
<i>DRAŽENKA LONČARIĆ</i>	
<i>PODRŽAVANJE DJEČJE RADOZNALOSTI U JASLICAMA I ULOGA ODGAJATELJA</i>	<i>25</i>

KRISTINA GRUBIŠIĆ

ISTRAŽIVAČKE AKTIVNOSTI U MJEŠOVITIM DOBNIM SKUPINAMA 26

ANA CRNIĆ

VRŠNJAČKI ODNOSI U Dječjem vrtiću 27

JASMINA PETKOVIĆ

ULOGA OBOGAĆENOG OKRUŽENJA NA NEUROKOGNITIVNI RAZVOJ DJETETA U PREDŠKOLSKOJ USTANOVI..... 28

LUCIJA MARIJAN

STANJE I PERSPEKTIVE UNAPRJEĐIVANJA KONTINUIRANOG PROFESIONALNOG OBRAZOVANJA ODGAJATELJA 29

TIHANA BRAJDIĆ

KREIRANJE INOVATIVNE ODGOJNO-OBRAZOVNE PRAKSE: IMPLIKACIJE ZA PROFESIONALNI RAZVOJ ODGAJATELJA 30

ŽELJKA ŠIMUNIĆ

KONTINUIRANI PROFESIONALNI RAZVOJ ODGAJATELJA U FUNKCIJI NJIHOVE AUTONOMIJE..... 31

JOSIPA MRNJAUS

IZAZOVI I POSEBNOSTI VOĐENJA U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA 32

Uvodna riječ

Dragi gosti, uzvanici, studenti i kolege nastavnici,
srdačno Vas pozdravljam!

Veseli me današnji dan jer je drugačiji od ostalih. Dan u kojem je predstavljanje knjige za nas učitelje, sadašnje i buduće, sveučilišne nastavnike i znanstvenike uvijek poseban dan.

No, prije nego započnemo s predstavljanjem knjige, dozvolite mi da se obratim s nekoliko riječi. Mjesec listopad značajan je za Učiteljski fakultet jer je to mjesec u kojem obilježavamo desetu godišnjicu postojanja Učiteljskoga fakulteta u Rijeci. Podsjetimo se, davnih dana, točnije 1. listopada 2006. godine tadašnja Visoka učiteljska škola prerasla je u Učiteljski fakultet Sveučilišta u Rijeci. Iz tih razloga akademska 2016./2017. godina za sve je djelatnike posebna i prigodna, a takva će biti do 30. rujna 2017. godine. Obilježavat ćemo našu desetu godišnjicu u svakoj aktivnosti tijekom ove akademske godine, zajednički sa svima vama i koristiti svaku prigodu da to spominjemo. Ne zamjerite – jer deset je deset. Fakultetsko prvo desetljeće. Sretno nam naše prvo desetljeće!

Srdačno Vas sve pozdravljam kao dekanica Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci u čijem sastavu je Centar za istraživanje djetinjstva, osnovan 2012. godine, a koji polako i sigurno razvija niz aktivnosti koje postaju prepoznatljive u našem lokalnom, ali i širem okruženju. Centar za istraživanje djetinjstva mjesto je podrške za daljnji razvoj profesionalnog identiteta stručnjaka i znanstvenika u području ranog i predškolskog odgoja i primarnog obrazovanja. Uloga trajnoga stručnog usavršavanja i cjeloživotnog učenja ključna je pretpostavka za razvoj i konsolidaciju profesionalnog identiteta. U tom cilju Centar funkcionira kao svojevrsni poligon za razvoj „zajednice teorijskog i praktičnog rada“. Centar omogućuje trajni pristup praktičara akademskoj zajednici i to organizacijom istraživačkih seminara i periodičnim „večerima partnerstva“ s gostujućim predavačima, polugodišnjim konferencijama posvećenima unapređivanju i razvijanju kvalitetne odgojno-obrazovne prakse u našim osnovnim školama i dječjim vrtićima.

Jedna od prepoznatljivih aktivnosti Centra je i Festival diplomskih radova studenata Učiteljskoga fakulteta, a ove godine održava se već PETI na što smo jako ponosni. Zadovoljstvo je tim veće jer 5. festival započinje predstavljanjem knjige naše drage kolegice, moje prve suradnice, prodekanice za nastavu i studente doc. dr. sc. Petre Pejić Papak i

njezine kolegice doc. dr. sc. Sabine Vidulin. Predstavljanje knjige „Izvanastavne aktivnosti u suvremenoj školi“ u izdanju Školske knjige iz Zagreba, vodit će urednica gđa. Slavenka Halačev. Zahvaljujem Školskoj knjizi što sudjeluje i postaje suradnik u radu Petoga festivala diplomskih radova studenata Učiteljskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci, a možda i u nizu drugih aktivnosti.

Zahvaljujem svim diplomantima i nastavnicima Učiteljskoga fakulteta, sudionicima Petoga festivala diplomskih radova na kojem će se predstaviti 22 diplomska rada u pet skupina.

I dozvolite na kraju iskrene čestitke našim dragim autoricama Petri i Sabini sa željom da nastave s objavljivanjem knjiga i vrijednim pisanjem.

I do nekoga sljedećeg susreta iskrene čestitke.

Dekanica

izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić



**PROGRAM ČETVRTOG FESTIVALA DIPLOMSKIH RADOVA STUDENATA
UČITELJSKOG FAKULTETA U RIJECI**

ČETVRTAK, 13. 10. 2016.		
Otvaranje Festivala diplomskih radova (006)		
13:00–13:15	POZDRAVNA RIJEČ DEKANICE UČITELJSKOG FAKULTETA U RIJECI izv. prof. dr. sc. Lidije Vujičić	
13:15–14:00	Promocija knjige „IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI U SUVREMENOJ ŠKOLI“, ŠKOLSKA KNJIGA ZAGREB Autorice: doc. dr. sc. Petra Pejić Papak i doc. dr. sc. Sabina Vidulin	
14:00–15:00	Pauza – domjenak	
	učionica 241	učionica 410
Moderatori	<i>prof. Miljenko Stanić, v. pred. i Jasna Arrigoni, asistent</i>	<i>doc. dr. sc. Marinko Lazzarich i doc. dr. sc. Maja Opašić</i>
15:00–15:15	<i>Anamarija Blažević (US) – Značaj prostornog okruženja škole u procesu učenja i poučavanja</i>	<i>Patricija Avgustini (US) – Tjelesna aktivnost u funkciji reguliranja optimalne tjelesne težine djece rane školske dobi</i>
15:20–15:35	<i>Andreja Matošević (US) – Uvjerenja učitelja o disleksiji</i>	<i>Jelena Oblijan (US) – Anomičnost hrvatskog društva i povjerenje u institucije</i>
15:40–15:55	<i>Josipa Devčić (US) – Praćenje, ocjenjivanje i vrednovanje učenika u hrvatskom i finskom odgojno-obrazovnom sustavu</i>	<i>Marija Domitrović (US) – Jezično izražavanje i sporazumijevanje na materinskom jeziku učenika razredne nastave</i>
16:00–16:15	<i>Ana-Marija Ožanić (US) – Analiza jednog održanog predavanja u 4. razredu OŠ Vežica</i>	<i>Martina Rosović (US) – Čakavski zavičajni idiom u nastavi Hrvatskoga jezika u primarnom obrazovanju</i>

PETAK, 14. 10. 2016.

	učionica 240	učionica 241	učionica 308
Moderatori	<i>doc. dr. sc. Jasminka Mezak i Akvilina Čamber Tambolaš, asistent</i>	<i>izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić i Danijela Blanuša Trošelj, asistent</i>	<i>izv. prof. dr. sc. Darko Lončarić i doc. dr. sc. Renata Čepić</i>
17:30–17:45	<i>Mirna Jakovljević (RPOO) – Ubojite i skrbne navike u komunikaciji odgajatelja s roditeljima</i>	<i>Jasna Crnčić (RPOO) – Pozitivna psihologija na poslu – Kako odgojitelji percipiraju svoje zadovoljstvo radom u dječjem vrtiću?</i>	<i>Jasmina Petković (RPOO) – Uloga obogaćenog okruženja na neurokognitivni razvoj djeteta u predškolskoj ustanovi</i>
17:50–18:05	<i>Petra Dragičević Jelenčić (RPOO) – Stavovi roditelja o ulozi prirodnih znanosti u obrazovanju njihove djece</i>	<i>Draženska Lončarić (RPOO) – Podržavanje dječje radoznalosti u jaslicama i uloga odgajatelja</i>	<i>Lucija Marijan (RPOO) – Stanje i perspektive unaprjeđivanja kontinuiranog profesionalnog razvoja</i>
18:10–18:25	<i>Petra Prović (RPOO) – Kako odgajatelji procjenjuju doprinos stručnog usavršavanja u stjecanju pojedinih kompetencija?</i>	<i>Kristina Grubišić (RPOO) – Istraživačke aktivnosti u mješovitim dobnim skupinama</i>	<i>Tihana Brajdić (RPOO) – Kreiranje inovativne odgojno-obrazovne prakse: implikacije za profesionalni razvoj odgajatelja</i>
18:30–18:45	<i>Ljiljana Mamić (RPOO) – Razvojni učinci profesionalizacije ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u svjetlu decentralizacije obrazovne politike</i>	<i>Ana Crnić (RPOO) – Vršnjački odnosi u dječjem vrtiću</i>	<i>Željka Šimunić (RPOO) – Kontinuirani profesionalni razvoj odgajatelja u funkciji njihove autonomije</i>
18:50–19:05	<i>Valentina Jerković (RPOO) – Vođenje i promicanje suradničke kulture u ustanovama ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja</i>		<i>Josipa Mrnjaus (RPOO) – Izazovi i posebnosti vođenja u odgojno-obrazovnim ustanovama</i>
	učionica 240		
19:15	ZATVARANJE PETOG FESTIVALA DIPLOMSKIH RADOVA – MODERATORI: izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić i Danijela Blanuša Trošelj, asistent izv. prof. dr. sc. Darko Lončarić i doc. dr. sc. Renata Čepić doc. dr. sc. Jasminka Mezak i Akvilina Čamber Tambolaš, asistent		

PREDSTAVLJANJE KNJIGE

„IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI U SUVREMENOJ ŠKOLI“

autorica doc. dr. sc. PETRE PEJIĆ PAPAK I doc. dr. sc. SABINE VIDULIN





šk školska knjiga



i Centar za istraživanje djetinjstva Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

imaju čast pozvati Vas na predstavljanje knjige

IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI U SUVREMENOJ ŠKOLI

doc. dr. sc. Petre Pejić Papak i doc. dr. sc. Sabine Vidulin
u četvrtak, **13. listopada 2016.** godine, u **13 sati** na Učiteljskom fakultetu u Rijeci,
Sveučilišna avenija 6, u prostoriji 006.



Pozdravne riječi uputit će dekanica Učiteljskog fakulteta izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić.

Skupu će se prigodnim riječima obratiti dr. sc. Ante Žužul,
predsjednik Nadzornog odbora Školske knjige.



O knjizi će govoriti:

prof. dr. sc. Sofija Vrcelj,
Jasna Vukonić-Žunić mag. prim. educ., te autorice.

Predstavljanje knjige vodit će urednica Slavenka Halačev.

U programu predstavljanja sudjelovat će zbor učiteljica
OŠ Pećine, učenik Vito Šajn iz OŠ „Nikola Tesla” i učenici
OŠ Gornja Vežica u Rijeci.



Nakon predstavljanja pozivamo Vas na domjenak.

Zainteresirani će posjetitelji moći kupiti knjigu
po prigodnoj cijeni.

Veselim se Vašem dolasku!



Knjiga „IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI U SUVREMENOJ ŠKOLI“ vrijedno je pedagoško djelo nastalo iskustveno, na temelju teorijskih, ali nadasve i praktičnih spoznaja autorica na temu izvannastavnih aktivnosti.

Izvannastavne aktivnosti u suvremenoj školi važan su dio slobodnog vremena učenika. Osnova su na kojoj se učenik razvija u kompetentnog člana zajednice, stoga ovoj temi treba posvetiti značajnu pozornost. Autorice su prepoznale nedostatak suvremene literature i dale si truda da napišu vrijedno djelo koje će svakako pridonijeti značajnom sadržajnom, organizacijskom i planskom unapređenju izvannastavnih aktivnosti u suvremenoj školi.

Sadržaj knjige razrađen je u 5 cjelina (poglavlja):

Prvi dio knjige usmjeren je na školu, tumačenju pojava odgoja i obrazovanja u užem i širem značenju, njegovoj društvenoj i individualnoj dimenziji te odgojnim sredinama koje utječu na razvoj djece i mladih.

Drugo poglavlje bavi se slobodnim vremenom kao pedagoškom kategorijom. Pojašnjava se pojam slobodnog vremena učenika ističe se njegova funkcija. Ukazuje se na važnost kulture provedbe slobodnog vremena s osobitim naglaskom na proučavanje slobodnog vremena djece i mladih.

U trećem se poglavlju govori o slobodnovremenskim aktivnostima u školi. To su odgojno-obrazovno planirane djelatnosti temeljene na didaktičkim načelima koje autorice pobliže pojašnjavaju. U tom su poglavlju i prikazi istraživanja koja idu u prilog uključivanju učenika u izvannastavne aktivnosti.

U četvrtom poglavlju autorice se bave pedagoškom svrhom, zadacima, planiranjem i programiranjem izvanastavnih aktivnosti, organizacijom rada te poteškoćama na koje se nailazi kako kod organizacije tako i kod izvođenja izvannastavnih aktivnosti. Također, vrlo jasno, definiraju ulogu voditelja izvannastavnih aktivnosti.

Peto je poglavlje posvećeno budućnosti... naravno, budućnosti izvannastavnih aktivnosti. Autorice promišljaju o poželjnom razvoju izvannastavnih aktivnosti koji se temelji na stručnim i pedagoškim intervencijama. Ukazuju na važnost suradnje svih dionika odgoja i obrazovanja unutar jedne ustanove, ali i roditelje te lokalnu zajednicu koje bi, kao partnere, trebalo još više uključiti u život i rad suvremene škole.

UČITELJSKI FAKULTET Knjiga dr. Petre Pejić Papak i dr. Sabine Vidulin

Izvannastavne aktivnosti temeljni čimbenik odgoja i obrazovanja

RIJEKA ► U sklopu dvodnevnog petog Festivala diplomskih radova Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci i Centra za istraživanje djetinjstva koji je započeo jučer predstavljena je knjiga »Izvannastavne aktivnosti u suvremenoj školi« autorica doc.dr. Petre Pejić Papak i doc.dr. Sabine Vidulin. Riječ je o izdanju koje se na 208 stranica bavi školom kao specifičnom ustanovom organiziranog odgoja i obrazovanja u kojoj izvannastavne aktivnosti čine važan dio planiranoga i organiziranoga slobodnog vremena učenika. Tijekom



mišljenje i iznošenje ideja te primjena naučenoga u novim situacijama. Polazeći od pozitivne prakse provedbe aktivnosti u hrvatskim školama prijedlozi koje autorice donose govore u prilog tomu da su potrebni konkretni pomaci u sadržajnom, organizacijskom, planskom, kadrovskom i materijalnom pogledu kako bi izvannastavne aktivnosti postale sastavni i temeljni čimbenik odgoja i obrazovanja, ali i osnova na kojoj bi se učenik razvio u ispunjenoga, zadovoljnoga i kompetentnog člana zajednice. (I.Š.K.)

M. GRACIN

tih aktivnosti potiče se učenikovo aktivno sudjelovanje, timski rad, neposredno iskustvo, istraživanje, kritičko

Izvadak iz „Novog Lista“ 15.10.2016..

*Sažeci diplomskih radova
studenata Učiteljskog
fakulteta u Rijeci*





INTEGRIRANI PREDIPLOMSKI I DIPLOMSKI UČITELJSKI STUDIJ

ANAMARIJA BLAŽEVIĆ

Značaj prostornog okruženja škole u procesu poučavanja i učenja

Mentorica: doc. dr. sc. Petra Pejić Papak

Značajan aspekt odgojno-obrazovne ustanove čini njezino prostorno okruženje. Kreativno, kvalitetno i bogato osmišljeno prostorno okruženje škole jedan je od preduvjeta učinkovitoga poučavanja i učenja usmjerenog na spoznavanje, istraživanje i cjeloviti razvoj učenika. Za postizanje prostornog okruženja, koji potiče učenike na učenje i unaprjeđuje kvalitetu odgoja i obrazovanja, osim učitelja, odgovorna je i cjelokupna odgojno-obrazovna ustanova. Metodom promatranja i intervjuiranja dokumentirani su svi segmenti prostornog okruženja škole koje učenici i učitelji smatraju značajnima u procesu poučavanja i učenja: unutarnji prostor škole, odnosno učionica i školska knjižnica te vanjski prostor škole kojemu pripada školsko dvorište, školsko igralište i školska dvorana. Cilj istraživanja bio je osvijestiti važnost prostornog okruženja u kojem učenici uče, prikazati okruženje škole na način na koji ga učenici doživljavaju, iznijeti stajališta učitelja o značenju prostornog okruženja u funkciji poučavanja i istražiti u kojem okruženju učenici najučinkovitije uče. Izveden je zaključak kako je prostorno okruženje nezaobilazan i iznimno važan segment poučavanja i učenja.

KLJUČNE RIJEČI: prostorno okruženje, poučavanje, učenje, učenik, dokumentiranje

ANDREJA MATOŠEVIĆ

Uvjerjenja učitelja o disleksiji

Mentorica: doc. dr. sc. Sanja Skočić Mihić

Disleksija je specifična teškoća učenja konstitucionalnog podrijetla koja se odlikuje teškoćom usvajanja čitanja i pisanja. Teškoća utječe na proces stjecanja znanja što uvelike utječe na učenikov školski život koji zahtjeva specifične postupke poučavanja i visoku mjeru podrške. Učitelj, pritom, treba pružiti prilagođene postupke poučavanja i podrške kako bi se učenikove mogućnosti za postizanje uspjeha ostvarile.

U istraživanju je sudjelovalo 233 učitelja razredne i predmetne nastave osnovnih škola triju županija: Primorsko-goranske, Karlovačke i Istarske. U svrhu ispitivanja učiteljskih uvjerenja o disleksiji i stavova učitelja prema poučavanju učenika s disleksijom, u radu su korištene skale: Učiteljska uvjerenja o disleksiji i Stavovi učitelja prema poučavanju učenika s disleksijom. Stavovi učitelja su ispitani prema socio-demografskim i drugim obilježjima učitelja pri čemu su utvrđene povezanosti i razlike.

Učitelji nedostatno poznaju obilježja, uzroke te materijale i postupke vrednovanja pri poučavanju učenika s disleksijom. Stavovi učitelja prema individualiziranom poučavanju učenika s disleksijom su pozitivni uključujući individualizirane postupke prilagodbe materijala i vrednovanja kao i podršku učeniku kroz razredno ozračje i suradnju sa stručnjacima i roditeljima. Učiteljice razredne nastave, koje su se neformalno i formalno usavršavale u području poučavanja učenika s disleksijom, imaju statistički značajno pozitivnije stavove prema individualiziranom poučavanju u svima trima segmentima. Rezultati istraživanja upućuju na potrebu dodatne edukacije studenata Učiteljskoga studija i učitelja razredne i predmetne nastave u svrhu poticaja mogućnosti i jakih strana učenika s disleksijom.

KLJUČNE RIJEČI: disleksija, uvjerenja, stavovi, individualizirani pristup, učenici

JOSIPA DEVČIĆ

Praćenje, ocjenjivanje i vrednovanje učenika u hrvatskom i finskom odgojno-obrazovnom sustavu

Mentorica: doc. dr. sc. Petra Pejić Papak

Načini i postupci praćenja, ocjenjivanja i vrednovanja učenika značajni su segmenti odgojno-obrazovnih sustava i predstavljaju odgovoran i osjetljiv zadatak koji obavlja učitelj. U promišljanju o dokimološkim spoznajama izvan nacionalnih okvira relevantno je orijentirati se na finski odgojno-obrazovni sustav s obzirom da učenici iz Finske postižu visoke rezultate u PISA testiranjima. U radu je dan teorijski prikaz suvremenih dokimoloških spoznaja, dokimologije kao znanstvene discipline, kurikuluma te ključnih elemenata obrazovanja u Hrvatskoj i Finskoj. Studijem dokumentacije napravljena je komparativna analiza kojom su prikazane sličnosti, razlike i posebnosti praćenja, ocjenjivanja i vrednovanja učenika u hrvatskom i finskom obrazovnom sustavu. Istraživanje je ukazalo na ključnu razliku kao polazište za daljnje usporedbe koje se ogleda u cilju i svrsi školovanja. Dok su u Finskoj glavni segmenti praćenje učenika uočavanje njihovih pozitivnih karakteristika, rast učenika u humane i odgovorne osobe, poticanje samoocjenjivanja i samovrednovanja, u Hrvatskoj je naglasak i prioritet na stjecanju znanja, vještina, usvajanju pojmova te ocjenjivanju kao krajnjem ishodu. Spoznaje do kojih se došlo predstavljaju temelj za osvještavanje i moguće uvođenje novih elemenata i pristupa u praćenje, ocjenjivanje i vrednovanje.

KLJUČNE RIJEČI: komparativni pristup, kurikulum, ocjenjivanje, praćenje, vrednovanje

ANA-MARIJA OŽANIĆ

Analiza jednog održanog predavanja u 4. razredu OŠ Vežica

Mentor: prof. Miljenko Stanić, v. predavač

U ovom diplomskom radu prikazano je jedno istraživanje provedeno u četvrtom razredu Osnovne škole „Vežica“ u Rijeci. Istraživanje je koncipirano kao predavanje koje je održao diplomant, a tema je bila pravi kut i trokut. Poslije predavanja napravljena je statistička analiza uspoređujući testove učenika prije predavanja s testom poslije predavanja kao usporedba s učenicima jednog drugog razreda pred kojima nije održano predavanje. Statistički je potvrđena pretpostavka da je mentalna slika o vrstama trokuta i crtanja okomica na dužine ili pravce ograničena na samo neke posebne slučajeve koje smo nazvali gravitacijskim slikama. Na kraju je provedena samoevaluacija učenika koja je dala zanimljive i vrlo važne informacije o održavanju kvalitetne nastave matematike u osnovnoj školi. Naime, samoevaluacija upućuje učitelja na sve one problematične točke koje treba s posebnim pozornošću poboljšati u radu s učenicima, mijenjati metode i pristup i posvetiti posebnu pažnju učenicima kojima u učvršćivanju znanja iz matematike, posebno geometrije, nedostaje dovoljno sigurnosti.

KLJUČNE RIJEČI: pravi kut, točka i dužina, točka i pravac, vrste trokuta (klasična matematička podjela), vrste trokuta (metodička podjela), teorija o pravom kutu, didaktički problemi, samoevaluacija

PATRICIJA AVGUSTINI

Tjelesna aktivnost u funkciji reguliranja optimalne tjelesne težine djece rane školske dobi

Mentorica: doc. dr. sc. Biljana Trajkovski

Cilj ovog rada jest praćenje morfoloških obilježja djece rane školske dobi, polaznika osnovnih škola na otoku Krku, kako bi se utvrdilo njihovo aktualno stanje i moguće razlike s obzirom na dob, spol i razinu tjelesne aktivnosti. U ovom su radu prikupljena i dosadašnja istraživanja koja se odnose na djecu rane školske dobi, njihove morfološke karakteristike i razinu tjelesne aktivnosti. Zdravlje je iznimno važno, a brojna su istraživanja uputila na zaključak da je primjerena tjelesna aktivnost veoma učinkovito sredstvo razvijanja i osiguranja zdravlja. Suvremeno društvo karakterizira nedovoljna tjelesna aktivnost, koja rezultira prekomjernom tjelesnom težinom. Dobiveni rezultati provedenog istraživanja ukazali su na to da se kod djece s prelaskom u viši razred povećavaju vrijednosti njihovih morfoloških obilježja. Također, utvrđene su statistički značajne razlike s obzirom na spol u indeksu pretilosti, kožnom naboru nadlaktice te indeksu sporta. Dječaci su iskazali značajno viši indeks sporta. Djevojčice su u svim razredima iskazale lošije rezultate u kožnim naborima. Prema dobivenim rezultatima utvrđeno je i kako su učenici koji se manje bave sportom viši, imaju veću tjelesnu težinu, opseg kukova i podlaktice te manji indeks pretilosti. Tjelesna aktivnost neizmjereno je važna za razvoj pojedinca, a posebice u djetinjstvu kada se njome može izvršiti znatan utjecaj na tjelesni razvoj. Također, ona može doprinijeti stvaranju pozitivne slike o zdravom načinu života i stjecanju zdravih navika.

KLJUČNE RIJEČI: morfološke karakteristike, tjelesna aktivnost, djeca rane školske dobi, prekomjerna tjelesna težina, pretilost

JELENA OBLIJAN

Anomičnost hrvatskog društva i povjerenje u institucije

Mentor: izv. prof. dr. sc. Željko Boneta

Anomija podrazumijeva destabilizaciju društvenih vrijednosti koja uzrokuje nestabilnost društvenih obrazaca. Najčešće se manifestira porastom stupnja nepovjerenja građana prema određenim društvenim elementima zbog čega slabi društvena efikasnost. Ovim radom provjerili smo stupanj institucionalnog (ne)povjerenja među ciljanom skupinom studenata Sveučilišta u Rijeci, a pod pretpostavkom da nizak stupanj institucionalnog povjerenja inicira prisutnost anomije u društvu. Osim upita o stupnju (ne)povjerenja u institucije, analizirali smo osobno povjerenje, religioznost, političnost i sociodemografske karakteristike ispitanika koje su poslužile kao mjerni instrumenti pri određivanju korelacije između povezanih varijabli u šest navedenih hipoteza. Zaključujemo kako stupanj (ne)povjerenja varira od institucije do institucije, dok ispitanici pokazuju sklonost prema neutralnom iskazivanju povjerenja (3=ništa imam ništa nemam povjerenje), što ukazuje na prisutnost anomije u društvu. U istraživanju smo potvrdili tri od ukupno šest postavljenih hipoteza te pokazali utjecaj razlika u religioznosti, političnosti i osobnim karakteristikama ispitanika na iskazivanje (ne)povjerenja specifičnim institucijama. Kod razlika u sociodemografskim karakteristikama nije bilo zabilježene korelacije.

KLJUČNE RIJEČI: anomija, institucionalno (ne)povjerenje, religioznost, političnost, sociodemografske i osobne karakteristike, korelacija.

MARIJA DOMITROVIĆ

***Jezično izražavanje i sporazumijevanje na materinskom jeziku učenika
razredne nastave***

Mentor: doc. dr. sc. Marinko Lazzarich

Tema ovog diplomskog rada je jezično izražavanje u nastavi Hrvatskoga jezika. U uvodnom je dijelu prikazan cilj rada koji ističe ulogu jezičnoga izražavanja u ostvarivanju svrhe nastave Hrvatskoga jezika. Središnji dio rada obuhvaća područje jezičnog izražavanja te jezične djelatnosti - slušanje, govorenje, čitanje i pisanje. U radu će biti prikazana organizacija nastavne jedinice jezičnog izražavanja koja se temelji na načelima općeobrazovnosti i stručne usmjerenosti, praktičnosti, jezičnoga standarda, stilske i tekstovne raznovrsnosti, sadržajne kompetencije, životnosti, zavičajnosti, međuzavisnosti govorenih i pisanih vježbi, prosudbe, demokratičnosti, motivacije te oblicima izražavanja. Ukratko će biti prikazan osvrt na domene prijedloga Nacionalnoga kurikuluma nastavnoga predmeta Hrvatski jezik. Istaknut će se važnost poticanja i razvijanja učenikovih jezičnih sposobnosti i vještina različitim igrama, pisanim i usmenim vježbama te pohađanjem različitih izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti. Naglasit će se važnost ispravljanja i vrednovanja učenikovih govorenih i pisanih pogrešaka, koje će mu pomoći pri razvoju jezičnih vještina, ali i u daljnjem sporazumijevanju na materinskom jeziku.

KLJUČNE RIJEČI: jezično izražavanje, jezične djelatnosti, nastava, vrednovanje, materinski jezik

MARTINA ROSOVIĆ

Čakavski zavičajni idiom u nastavi Hrvatskoga jezika u primarnom obrazovanju

Mentor: doc. dr. sc. Marinko Lazzarich

Čakavski zavičajni idiom je idiom kojim se služi velik broj djece prije polaska u osnovnu školu. On predstavlja prvi jezik kojim se dijete služi i kao takav je od velike važnosti te ne smije biti zanemaren. Neki učitelji i učiteljice strogo zabranjuju upotrebu čakavskog zavičajnog idioma u školi te to smatraju neprikladnim, dok se nekolicina tome suprotstavlja i smatra kako u tome ne postoji ništa loše. Ipak, vrlo je važno njegovati vlastiti zavičajni idiom koji predstavlja bogatstvo jezične baštine, koja se treba njegovati i sačuvati za buduće generacije. Književna djela pisana čakavskim narječjem mogu pozitivno utjecati na književni odgoj i obrazovanje djece rane školske dobi te predstavljati poveznicu između škole i doma. Uloga učitelja je da osvijesti učenicima važnost dijalekata, a ne da zabranjuje njihovo korištenje. Načelo zavičajnosti omogućuje učiteljima da nastavu učenicima učine zanimljivom i bliskom, što pridonosi kvalitetnom radu i boljem uspjehu učenika u školi.

KLJUČNE RIJEČI: čakavski zavičajni idiom, dijalekt, načelo zavičajnosti, razredna nastava, Hrvatski jezik

***DIPLOMSKI STUDIJ RANOGA I
PREDŠKOLSKOG ODGOJA I
OBRAZOVANJA***



MIRNA JAKOVLJEVIĆ

Ubojite i skrbne navike u komunikaciji odgajatelja s roditeljima

Mentorica: prof. dr. sc. Jasna Krstović

U suvremenom shvaćanju ustanova za rani i predškolski odgoj i obrazovanje roditelji imaju ravnopravan položaj i ulogu u odnosu na odgajatelje. Opredijeljenost za kvalitetno partnerstvo obitelji i odgojno obrazovne ustanove trebala bi biti tendencija svih profesionalaca u odgojno obrazovnoj ustanovi. U centru ovog nastojanja uvijek mora biti dijete i njegova dobrobit, ali i dobrobit roditelja i odgajatelja. Kako bi stvorio uvjete za djelotvorno partnerstvo s roditeljima, odgajatelj prvenstveno mora ovladati nizom interpersonalnih vještina od kojih se naglasak u ovom radu stavlja na komunikaciju, odnosno odgajateljevo korištenje ubojitih i skrbnih navika u komunikaciji s roditeljima. Potrebu za mijenjanjem paradigme o motivaciji i komunikaciji u međuljudskim odnosima Glasser ističe kroz prizmu teorije izbora i pretpostavke da su sva ponašanja produkt unutarnje motivacije svakog čovjeka, a ne odraz na vanjske podražaje. Vođen tom pretpostavkom, na odgajatelju je mijenjati svoje komunikacijske navike i u odnosima s roditeljima reducirati korištenje ubojitih navika kako bi spriječio narušavanje odnosa s roditeljima i zamijenio ih skrbnim navikama u komunikaciji koje stvaraju uvjete za razvijanje kvalitetnih odnosa odgajatelja i roditelja. Kako bi se utvrdila učestalost odgajateljevih komunikacijskih navika te njihova povezanost s roditeljskom percepcijom određenih segmenata partnerskih odnosa s roditeljima, provedeno je istraživanje na uzorku 91 roditelja čija djeca pohađaju vrtiće u dvama vrtićima u gradu Rijeci. Rezultati ukazuju kako roditelji smatraju da odgajatelji u komunikaciji s njima poglavito koriste skrbne navike čije korištenje dovode u pozitivne odnose s kvalitetom partnerskih odnosa, dok korištenje ubojitih navika odgajatelja procjenjuju kao manje učestale u komunikaciji s roditeljima i dovode ih u negativan odnos s kvalitetom partnerskih odnosa.

KLJUČNE RIJEČI: partnerstvo, roditelji, odgajatelji, ubojite i skrbne navike, kvaliteta

PETRA DRAGIČEVIĆ JELENČIĆ

Stavovi roditelja o ulozi prirodnih znanosti u obrazovanju njihove djece

Mentor: izv. prof. dr. sc. Željko Boneta

Procesi modernizacije utječu na sva područja života, pa tako i na uvjerenja, stavove i vjerovanja unutar društva. Kao jedna od najutjecajnijih suvremenih teorija modernizacije ističe se ona Ronalda Ingleharta, koji je ujedno i voditelj najopsežnijega istraživanja uvjerenja, vrijednosti i stavova u svijetu – World Value Survey. Važnost prirodosnanstvene pismenosti sve se češće ističe kao neophodni uvjet razvoja svakoga društva, a ona je uvrštena i u PISA istraživanje procjene znanja i vještina mladih. Stavovi roditelja predškolske djece o prirodosnanstvenoj pismenosti predstavljaju važan putokaz o prirodosnanstvenoj pismenosti u budućnosti jer većina se stavova i uvjerenja prenosi primarnom socijalizacijom i oblikuje u najranijim godinama. Također, stavovi roditelja pokazatelj su proširenosti materijalističkih, odnosno postmaterijalističkih vrijednosti u društvu. Istraživanje, čiji se rezultati predstavljaju u ovome radu, provedeno je 2013. i 2014. godine na uzorku od 296 roditelja predškolske djece u Istarskoj županiji. Rezultati su pokazali kako roditelji nešto više iskazuju postmaterijalističke vrijednosti, ali uz značajno prisustvo i materijalističkih vrijednosti. Ključnim čimbenikom pokazale su se roditeljske formativne godine, pa tako mlađi roditelji više iskazuju postmaterijalističke vrijednosti od starijih roditelja. Također, pokazalo se kako uspjeh iz pojedinih predmeta tijekom školovanja utječe na stavove o prirodosnanstvenom području.

KLJUČNE RIJEČI: prirodosnanstvena pismenost, stavovi roditelja vrtićke djece, materijalističke vrijednosti, postmaterijalističke vrijednosti

PETRA PROVIĆ

Kako odgajatelji procjenjuju doprinos stručnog usavršavanja u stjecanju pojedinih kompetencija?

Mentorica: doc. dr. sc. Renata Čepić

Cilj ovog rada bio je utvrditi doprinos u stjecanju pojedinih kompetencija različitim oblicima obrazovanja s obzirom na neke socio-demografske karakteristike ispitanika. Cjeloživotno učenje i kontinuirani profesionalni razvoj glavni su čimbenici koji potiču osobni rast i razvoj. Kontinuirano stručno usavršavanje ima tendenciju osigurati odgajateljima stjecanje potrebnih kompetencija kojima će moći odgovoriti zahtjevima suvremenih odgojno-obrazovnih ustanova. Teorijskim pregledom dan je uvid u recentne spoznaje o obrazovanju odgajatelja i razmotrene su kompetencije odgajatelja koje podižu razinu profesionalnosti i njihova struktura. Istraživanje je provedeno anketnim ispitivanjem na uzorku od 87 odgajateljica Dječjeg vrtića Rijeka različite razine formalnog obrazovanja, radnog statusa i staža u struci. Rezultati ukazuju na to da su ispitanici uglavnom zadovoljni stručnim usavršavanjima, ali u usporedbi s drugim vrstama obrazovanja veći doprinos pridaju samostalnom učenju. Uzimajući u obzir dobivene rezultate može se reći da odgajatelji procjenjuju kako im je samostalno učenje najviše doprinijelo u ovladavanju navedenim kompetencijama, zatim stručno usavršavanje, a najmanje inicijalno obrazovanje. Odgajatelji su u prosjeku vrlo zadovoljni podrškom, izborom te ispunjavanjem osobnih i profesionalnih potreba dok organiziranjem stručnog usavršavanja izvan radnog vremena nisu zadovoljni u jednakoj mjeri.

KLJUČNE RIJEČI: cjeloživotno učenje, stručno usavršavanje, kompetencije, obrazovanje, samostalno učenje, odgajatelji

LILJANA MAMIĆ

Razvojni učinci profesionalizacije ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u svjetlu decentralizacije obrazovne politike

Mentorica: prof. dr. sc. Jasna Krstović

Obrazovna politika je proces donošenja strateških odluka u odgoju i obrazovanju, a usvaja ju zakonodavno tijelo države. Način upravljanja obrazovnom djelatnošću razlikuje se prema stupnju koncentracije ovlaštenja na donošenje taktičkih i operativnih odluka kojima se nastoje ostvariti ciljevi obrazovne djelatnosti. Prema tom kriteriju obrazovni se sustavi mogu, ako kontinuiranu varijablu centraliziranosti dihotomiziramo, podijeliti na centralizirane i decentralizirane. (Pastuović 1996). Republika Hrvatska razvija koncept decentralizirane obrazovne politike koji se temelji na raspodjeli utjecaja na tri razinama: razinu središnje vlasti, lokalnu (mezzo) razinu i razinu odgojno-obrazovne ustanove (mikro razina). Rani i predškolski odgoj i obrazovanje dio je sustava odgoja i obrazovanja, a pravo i obvezu osnivanja dječjih vrtića, prema Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 94/13), imaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. U radu se polazi od pretpostavke da decentralizirano upravljanje omogućuje i potiče veći utjecaj subjekata na lokalnoj razini. Stoga ćemo pokušati dati neke odgovore na pitanje kako se decentraliziranost upravljanja ranim i predškolskim odgojem i obrazovanjem odražava na kvalitetu cijelog podsustava mjerenu prema indikatorima profesionalizacije polja rada.

KLJUČNE RIJEČI: obrazovna politika, rani i predškolski odgoj i obrazovanje, decentralizacija, odgojno-obrazovni sustav

VALENTINA JERKOVIĆ

Vođenje i promicanje suradničke kulture u ustanovama ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja

Mentorica: doc. dr. sc. Renata Čepić

Cilj je ovog rada bio pridonijeti boljem razumijevanju profesionalne uloge ravnatelja u vođenju ustanove i promicanju suradničke kulture u ustanovi ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja. Primjenom kvalitativnog i kvantitativnog istraživačkog pristupa, temeljno je bilo (1) istražiti stavove i mišljenja ravnatelja o misiji, viziji i vrednotama ustanove u procesu ostvarivanja i kreiranja suradničke kulture ustanove koju vode (kvalitativni pristup) te (2) utvrditi njihovu percepciju i procjenu kvalitete procesa učenja na individualnoj, timskoj i organizacijskoj razini u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (kvantitativni pristup). Kako bi se odgovorilo na zadane probleme, primijenio se polustrukturirani intervju koji sadrži 2 tematska područja te skraćena (26 čestica) A forma upitnika o dimenzijama organizacije koja uči i organizacijskih ishoda (DLOQ-Watkins i Marisick, 2003). Istraživanjem je obuhvaćen uzorak od 13 ravnatelja privatnih i javnih dječjih vrtića s područja Primorsko-Goranske Županije. Temeljem teorijskih spoznaja i dobivenih empirijskih rezultata istraživanja predložit će se smjernice koje je potrebno poduzeti da bi vrtići napredovali prema organizacijama koje uče unutar kojih se njeguje suradnička klima.

KLJUČNE RIJEČI: vodstvo, misija, vizija, vrednote, suradnička kultura, kvaliteta, individualna, timska i organizacijska razina, predškolska odgojno-obrazovna ustanova

JASNA CRNČIĆ

Pozitivna psihologija na poslu – Kako odgojitelji percipiraju svoje zadovoljstvo radom u dječjem vrtiću?

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Sanja Tatalović Vorkapić

Zadovoljstvo djelatnika svojim radom u određenoj radnoj organizaciji nužan je preduvjet radnih postignuća i kvalitete radnih ishoda. Stoga je ovaj rad usmjeren na ispitivanje zadovoljstva odgojitelja u vrtiću u kojem rade. Pritom se istražilo postoji li povezanost pozitivne psihologije – optimizma s učinkovitosti rada u vrtiću i zadovoljstvom rukovodstva vrtića. Prikupljeni podaci trebali bi rezultirati konkretnim implikacijama za unaprjeđenje rada odgojitelja s aspekta primjene pozitivne psihologije na radnom mjestu. U istraživanju je sudjelovalo 179 odgojitelja Dječjeg vrtića „Rijeka“, prosječne dobi $M=43,40$ godina ($SD=10,91$) u rasponu od 25 do 64 godina te prosječne duljine staža $M=20,30$ ($SD=12,12$) u rasponu od 1 do 46 godina. Rezultati u ovom istraživanju pokazali su da su odgojitelji umjereno zadovoljni poslom. Dob i radni staž značajno su negativno povezani sa zadovoljstvom na poslu. To znači da zadovoljstvo poslom značajno opada s porastom dobi i radnoga staža. Ovo je potvrda da je zadovoljstvo poslom značajno povezano s pozitivnim emocijama - zadovoljstvo životom, optimizmom i zanesenosti, te da na njega utječu pojedine sociodemografske karakteristike ispitanika - dob i radni staž. Time ovaj rad ukazuje na značaj istraživanja na području predškolskog odgoja i obrazovanja i doprinosi unaprjeđivanja profesije odgojno-obrazovnih djelatnika. Proširujući svoja saznanja kako se odgojitelji u dječjim vrtićima osjećaju na poslu, istražujući i uvažavajući empirijske dokaze, kao bazu za kvalitetno djelovanje, možemo utjecati na promjene i unapređenje radnih postignuća i kvalitete radnih ishoda odgojitelja u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

KLJUČNE RIJEČI: odgojitelji, pozitivne emocije, zadovoljstvo poslom, optimizam

DRAŽENKA LONČARIĆ

Podržavanje dječje radoznalosti u jaslicama i uloga odgajatelja

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić

Radoznalost je u djece prirođena jer su svi ljudi prema svojoj prirodi radoznala bića. Ona nam omogućuje učenje te na taj način potiče našu intrinzičnu motivaciju. Kada je učenje potaknuto radoznalošću, djeca aktiviraju sve svoje intelektualne potencijale puno više nego u aktivnostima koje ih ne zanimaju. Radost koju djeca pokazuju prilikom otkrivanja nečeg novog postaje podržavajući faktor radoznalosti. Ulaskom djeteta u instituciju mijenja se njegov način življenja te ključna odrasla osoba u njegovu životu postaje odgajatelj. Odgajatelj potiče dječju radoznalost osiguravajući primjerene uvjete te pritom poštujući njihove individualne razlike. To je istovremeno izazov i obveza. Uloga odgajatelja je podržavanje dječjih interesa, ali i njihovo prihvaćanje jer time podržavamo radoznalost djeteta za istraživanjem i davanjem značenja okruženju u kojem živi.

Ovaj rad temelji se na provođenju akcijskog istraživanja koje se odvijalo u područnom objektu DV „Radost“ u Selcu sa sjedištem u Crikvenici. Sudionici su bila djeca jasličke dobi i njihovi odgajatelji. Istraživanje se temeljilo na dokumentiranju dječjih aktivnosti s ciljem prepoznavanja i osiguravanja uvjeta za podržavanje dječje radoznalosti, što se pokušalo postići intervencijama odgajatelja na temelju refleksija.

KLJUČNE RIJEČI: akcijsko istraživanje, djeca, podržavanje radoznalosti, strategije, uloga odgajatelja

KRISTINA GRUBIŠIĆ

Istraživačke aktivnosti u mješovitim dobnim skupinama

Mentorica: izv. prof. dr. sc. Lidija Vujičić

U središtu ovoga rada je izravno istraživanje osobne prakse s ciljem razumijevanja načina istraživanja djece rane i predškolske dobi u dobnom mješovitim skupinama, ali i svoga načina primjenjivanja samorefleksije i refleksije u vlastitome radu. Djeca rane i predškolske dobi trebaju raznovrsne prilike i mogućnosti kako bi se bavila otkrivanjem, eksperimentiranjem te istraživanjem uzročno-posljedičnih veza i odnosa na sebi svojstven način u kvalitetnom poticajnom okruženju. Pritom je od presudne važnosti sama uloga odgajatelja i njegova spremnost na razvijanje vlastite prakse dokumentiranjem i istraživanjem na refleksivan način kako bi se doprinijelo unaprjeđenju prakse rada s djecom rane i predškolske dobi. Akcijsko istraživanje kao metodologijska strategija kojom se koriste suvremeni praktičari pokazala se kao bitan segment unaprjeđenja prakse, s naglaskom na procese razvoja odgajatelja refleksivnog praktičara.

KLJUČNE RIJEČI: istraživačke aktivnosti, mješovite skupine, rana i predškolska dob, refleksija, samorefleksija

ANA CRNIĆ

Vršnjački odnosi u dječjem vrtiću

Mentor: izv. prof. dr. sc. Željko Boneta

U radu se problematiziraju vršnjački odnosi kao važan segment socijalizacije u djetinjstvu. Vršnjačke grupe jedne su od najvažnijih konteksta za socijalizaciju djece te se smatraju konstruktima koji se prenose s jedne generacije djece na sljedeću generaciju (Corsaro i Eder, 1990). Iako su dosadašnja istraživanja o vršnjačkim kulturama u odgojno-obrazovnim sustavima veoma važna, i dalje se vrlo malo uistinu poznaje dječji svijet. U svrhu malog broja dosadašnjih istraživanja na temu vršnjačkih kultura te veliku važnost istraživanja ovog oblika socijalizacije djetinjstva i time boljeg razumijevanja dječjeg svijeta, provedeno je kvalitativno istraživanje upravo na tu temu. Cilj ovog istraživanja bila je analiza vršnjačkih interakcija u institucijskom kontekstu. Vršnjački odnosi unutar istraživanja analizirali su se iz sociološke perspektive. Unutar ovog istraživanja cilj je bio sagledati dublju perspektivu vršnjačkih interakcija te formiranja vršnjačkih kultura unutar institucije dječjeg vrtića. U istraživanju je korišteno etnografsko istraživanje s djecom, s ciljem istraživanja dječje perspektive vršnjačkih odnosa. Tehnika prikupljanja podataka bilo je sudjelujuće promatranje unutar odgojno-obrazovne skupine. U istraživanju je sudjelovalo 22 djece u dobi od tri do šest godina. Rezultati istraživanja pokazali su kako na formiranje vršnjačkih grupa, a time i vršnjačkih kultura, utječe velik broj čimbenika, kao što su interakcija djece unutar grupe, međusobno grupiranje, zajednička igra, rodne uloge, dob djece, načini uključivanja u igru, dijeljenje igračaka, vođenje i preuzimanje inicijative, odbacivanje, međusobna podrška, stupanje u sukob i rješavanje sukoba, prijateljstvo te rutine.

KLJUČNE RIJEČI: djeca predškolske dobi, vršnjačke kulture, interpretativna teorija, sudjelujuće promatranje, kvalitativno istraživanje

JASMINA PETKOVIĆ

Uloga obogaćenog okruženja na neurokognitivni razvoj djeteta u predškolskoj ustanovi

Mentor: izv. prof. dr. sc. Darko Lončarić

Obogaćeno okruženje ima veliki učinak na neurokognitivni razvoj. Rad je prikaz rezultata istraživanja o stavovima (tradicionalnim i suvremenim) odgajatelja i procjeni odgajatelja vezanih uz obogaćeno okruženje u pet područja: prehrana, jezik, motoričko područje, kognitivno i umjetničko područje. Istraživanje je provedeno u Međimurskoj županiji u šest dječjih vrtića: Dječji vrtić „Vrapčić” u Šenkovcu, Dječji vrtić „Cvrčak” i Dječji vrtić „Cipelica” u Čakovcu, Dječji vrtić „Zvončić” u Nedelišću, Dječji vrtić „Žibeki” u Brezju i Dječji vrtić „Fijolica” u Prelogu. Cilj ovog istraživanja bio je istražiti odnos stavova odgajatelja s učestalošću obogaćivanja okoline kroz određena područja obogaćivanja, te važnosti obogaćenog okruženja na neurokognitivni razvoj djeteta i to samoprocjenom odgajatelja. Rezultati su pokazali da je veća zastupljenost odgajatelja sa suvremenim stavovima koji su pozitivno povezani sa svim područjima obogaćivanja, što je rezultat boljšeg poznavanja terminologije neurokognitivnoga razvoja i neuroznanosti.

KLJUČNE RIJEČI: obogaćeno okruženje, odgajatelj, neurokognitivni razvoj, predškolska ustanova, stavovi

LUCIJA MARIJAN

Stanje i perspektive unaprjeđivanja kontinuiranog profesionalnog obrazovanja odgajatelja

Mentorica: doc. dr. sc. Renata Čepić

Osnovni cilj ovoga rada bio je utvrditi sadašnje stanje, probleme i perspektive u organizaciji kontinuiranog profesionalnog obrazovanja odgajatelja te njihovu percepciju postojećih obrazovnih uvjeta i mogućnosti. U istraživanju je sudjelovao 61 odgajatelj Dječjeg vrtića „Rijeka“. Korištena je modificirana verzija upitnika konstruiranoga za ispitivanje obrazovnih potreba, uvjeta i mogućnosti andragoških djelatnika (Čepić, 2008) te Skale percepcije uvjeta i mogućnosti za uključivanje u programe stručnih usavršavanja. Rezultati su pokazali da je većina odgajatelja posljednjih godinu dana stjecala znanja i vještine uključivanjem u neki organizirani oblik i samostalno se usavršavala te da imaju pozitivan stav prema programima stručnog usavršavanja. Najveći broj odgajatelja želi stjecati znanja i vještine sudjelovanjem u seminarima i radionicama kao preferiranim oblicima obrazovanja u okviru svoje organizacije ili u specifičnim strukovnim udrugama, a koji bi se realizirali u trajanju od nekoliko dana do nekoliko mjeseci. Praksu i iskustvo, samoobrazovanje te seminare i radionice smatraju oblicima obrazovanja i usavršavanja koji su najviše pridonijeli razvoju njihovih profesionalnih kompetencija u različitim područjima. Nedostatak financijskih sredstava ističu ključnom zaprekom, a najvećim poticajem smatraju odgovarajuće vrednovanje njihovih kvalifikacija u ustanovi gdje rade i poticajne materijalne mogućnosti i uvjete rada. Dob i radni staž odgajatelja nisu povezani s percepcijom uvjeta i mogućnosti za uključivanje u programe stručnog usavršavanja.

KLJUČNE RIJEČI: kontinuirano profesionalno obrazovanje, profesionalni razvoj, obrazovne potrebe, uvjeti i mogućnosti, odgajatelj.

TIHANA BRAJDIĆ

Kreiranje inovativne odgojno-obrazovne prakse: implikacije za profesionalni razvoj odgajatelja

Mentorica: doc. dr. sc. Renata Čepić

Osnovni cilj ovoga rada bio je ispitati postojeće i potrebne kompetencije odgajatelja pri poticanju kreativnosti djece kao načina inovativnog doprinosa odgojno-obrazovnoj praksi, povezanost samoprocijenjenih postojećih kompetencija odgajatelja s uzrastom djece s kojom rade te stavove odgajatelja prema kreativnosti općenito i kreativnosti djece. Teorijskim pregledom dan je uvid u recentne spoznaje o ključnim čimbenicima kreiranja inovativne odgojno-obrazovne prakse i poticanja kreativnog mišljenja djece u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Istraživanje je provedeno anketnim ispitivanjem na uzorku od 63 ispitanika Dječjeg vrtića „Rijeka“ različite razine formalnog obrazovanja, radnog statusa i staža u struci. Rezultati upućuju na postojanje razlika između samopercipiranih postojećih i potrebnih znanja i vještina te da odgajateljice kreativnost uglavnom vežu uz umjetnička područja, osobito likovnost i glazbu. Uzimajući u obzir dobivene teorijske i empirijske rezultate, profesionalni razvoj je više nego bitan za razvoj dječje kreativnosti.

KLJUČNE RIJEČI: kreativnost, odgojno-obrazovna praksa, kompetencije, odgajatelj, profesionalni razvoj

ŽELJKA ŠIMUNIĆ

Kontinuirani profesionalni razvoj odgajatelja u funkciji njihove autonomije

Mentorica: doc. dr. sc. Renata Čepić

Cilj ovog rada bio je ispitati kako odgajatelji shvaćaju autonomiju, do koje mjere se osjećaju autonomnima u svojim odlukama, glavne zapreke i poticaje profesionalnom razvoju te njihovu procjenu doprinosa profesionalnog razvoja njihovoj autonomiji i odgovornosti. U istraživanju su sudjelovala 103 odgajatelja s otoka Krka, iz Novoga Vinodolskog, Crikvenice, Triblja i Bribira. U istraživanju je korištena anketa u kojoj su pitanja profesionalne autonomije i odgovornosti konstruirana na temelju istraživačke studije (Marentič Požarnik et. al., 2005). Primijenjena je prevedena i u manjoj mjeri modificirana skala spremnosti za profesionalni razvoj odgajatelja (Skala SPR-N, Beara, M., 2006, 2009) konstruirana za mjerenje spremnosti nastavnika za stručno usavršavanje i horizontalno učenje iste autorice. Rezultati su pokazali kako se većina odgajatelja smatra u većoj mjeri autonomnima u svojem profesionalnom radu, a autonomnost razumijevaju kao odgovornost, stručnost, samostalnost i slobodu te mogućnost izbora u radu. Odgajatelji su kao najveći poticaj za vlastiti profesionalni razvoj navodili želju za osobnim razvojem i napretkom, a kao najveću zapreku poteškoće pri usklađivanju osobnoga i profesionalnog života. Najveći broj odgajatelja smatra kako im je dosadašnje obrazovanje i stručno usavršavanje u većoj mjeri doprinijelo profesionalnoj autonomiji i odgovornosti u radu. Rezultati su, također, pokazali kako bez obzira na dob ili godine radnoga staža odgajatelji stručna usavršavanja smatraju vrlo važnima u svojoj profesiji, te iskazuju spremnost za sudjelovanjem u kontinuiranom profesionalnom razvoju.

KLJUČNE RIJEČI: predškolski odgajatelji, profesionalni razvoj, stručno usavršavanje, autonomija, kompetencije odgajatelja

JOSIPA MRNJAUS

Izazovi i posebnosti vođenja u odgojno-obrazovnim ustanovama

Mentorica: doc. dr. sc. Renata Čepić

Cilj ovog rada bio je utvrditi ključne čimbenike za razvoj kvalitetnije i učinkovitije rukovodeće uloge vodstva i procesa odlučivanja u vrtićima te pridonijeti boljem razumijevanju relevantnih dimenzija profesionalne uloge vodstva u procesu ostvarivanja veće učinkovitosti razvoja vrtića. Primjenom kvantitativnog istraživačkog pristupa temeljno je bilo (1) utvrditi percepciju realizacije rukovodeće uloge ravnatelja vrtića te (2) postoji li povezanost fleksibilnosti i autoritativnosti sa određenim socio-demografskim obilježjima ispitanika. U istraživanju je sudjelovalo 66 ravnatelja gradskih/općinskih vrtića Republike Hrvatske. Primijenjen je modificirani upitnik (Blažević, I., 2014.) na uzorku ravnatelja i učitelja osnovnih škola Splitsko-dalmatinske županije. Utvrđeno je da je realizacija rukovodeće uloge ravnatelja na zadovoljavajućoj razini te da postoji povezanost fleksibilnosti sa stupnjem obrazovanja dok za ostala socio-demografska obilježja nije utvrđena povezanost s fleksibilnosti i autoritativnosti. Na osnovu teorijskih postavki i dobivenih rezultata istraživanja predložene su smjernice koje je potrebno poduzeti u svrhu unaprjeđivanja odnosno razvoja kvalitetnije i učinkovitije rukovodeće uloge ravnatelja vrtića.

KLJUČNE RIJEČI: ravnatelj, vođenje, rukovođenje, odlučivanje, ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, kvaliteta

Izdavač

Centar za istraživanje djetinjstva

Učiteljski fakultet

Tel. +385 51 265 800

czid@ufri.hr

Sveučilišna avenija 6

51 000 Rijeka

Za izdavača

Lidija Vujičić

Urednici

Sanja Tatalović Vorkapić, Lidija Vujičić, Petra Pejić Papak i Jasminka Mezak

Uredništvo

Akvilina Čamber Tambolaš, Maja Verdonik, Dunja Anđić

Organizacijski odbor

Lidija Vujičić, Petra Pejić Papak, Sanja Tatalović Vorkapić, Jasminka Mezak, Željko Boneta, Darko Lončarić, Renata Čepić, Marinko Lazzarich, Maja Opašić, Miljenko Stanić, Danijela Blanuša Trošelj,
Akvilina Čamber Tambolaš

Lektor i korektor

Maja Opašić

ISBN 978-953-7917-06-7

Rijeka, listopad 2016. godine